

سلسله آثار و یادداشت‌های استادان دانشگاه فرهنگیان

نام: دکتر سعید فرمانی؛ عضو هیأت علمی دانشگاه فرهنگیان

خودکارآمدی جمعی تعیین کننده سرنوشت جنگ

آلبرت باندورا، برخلاف آن که عمدتاً به عنوان یک روان‌شناس شناخته می‌شود، با معرفی مفهوم «خودکارآمدی جمعی» در آثاری همچون «خودکارآمدی در تغییر جوامع، ۱۹۹۹» و «خودکارآمدی، تمرین کنترل، ۱۹۹۷» در هیأت یک جامعه‌شناس نظرات جالبی را مطرح می‌کند:

«خودکارآمدی جمعی اشاره دارد به توانایی که افراد یک گروه، خانواده و یا یک جامعه در رسیدن به اهداف و خواسته‌هایش احساس می‌کند.»

این خودکارآمدی حاصل اتفاق پیرامون یک باور مرکزی و کارکرد صحیح هر عضو و اعتماد به عملکرد سایر اعضا در راستای آن باور است. در یک جامعه اقتصاد و بازار، نظامیان، دانشگاهیان، علما، سیاسیون، اصناف، مردم عادی و رهبر هر جامعه‌ای می‌توانند با انجام وظایف خود به صورت بجا و به موقع احساس کارآمدی جمعی ایجاد کنند. درست مانند یک ارکستر سمفونی.

تعیین کننده سرنوشت جنگ‌ها «کارآمدی جمعی» است، نه سلاح، نه اقتصاد، نه هیچ کدام از عوامل قدرت هر جامعه‌ای به تنهایی.

هر جنگی ابعاد روانی، سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی دارد و هرچه قدر این اجزا اجتماعی با هم هماهنگ تر حرکت کنند؛ هرچه قدر اعتماد بین اجزا وجود داشته باشد، هرچه قدر درک مشترک از ارزش‌های بنیادین جامعه بیشتر باشد، نتیجه‌اش می‌شود خودکارآمدی جمعی.

گروهی که خودکارآمدی جمعی بیشتری دارد، استقامت و انگیزه بیشتری نیز دارد، در برابر سختی‌ها مقاوم‌تر است و بیشتر احتمال دارد به اهدافش برسد.

جامعه ایران در جنگ تحمیلی دوم به خوبی نشان داد که در بزنگاه‌های تاریخی خوب بلد است نقش‌های خودش را ایفا کند. بازاری، دانشگاهی، علما، سیاسیون، سایر اقشار و کسبه و همه مردم، حول رهبری عزیز جمع شده و هر یک گوشه‌ای از کار را گرفتند و یک‌دل و یک‌صدا شدند که نتیجه‌اش شد شکست سنگین دشمن صهیونی و آمریکای استکبار.

دشمن صهیونی با ترور شخصیت‌های نظامی و علمی برجسته و ایجاد آشوب‌های داخلی به دنبال ایجاد خلل در اراده و کارآمدی ملت ایران بود که بحمدالله شکست سنگینی خوردند. هر بار دیگر هم که لازم باشد، ان‌شاءالله چنین اتحاد و انسجامی به وجود خواهد آمد و چنین جامعه‌ای شکست ناپذیر است.